

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
_____ Олег ЛАГОДНЮК

«___» _____ 2020

06-03-13S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

<i>ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ</i>		<i>UKRAINE ECONOMY AND ITS REGIONS</i>	
Шифр за ОП	ФП19.1	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)	
Галузь знань Управління та адміністрування	07	Field of knowledge: Management and administration	
Спеціальність Фінанси, банківська справа та страхування	072	Field of study: Finance, Banking and Insurance	
Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування		Educational Program: Finance, Banking and Insurance	

Силабус навчальної дисципліни *«Економіка України та її регіонів»* для здобувачів вищої освіти ступеня *«бакалавр»*, які навчаються за освітньо-професійною програмою *Фінанси, банківська справа та страхування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування*. Рівне. НУВГП. 2020. 12 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18744>

Розробник силабусу: *Скаковська С.С., старший викладач кафедри фінансів та економіки природокористування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “23” вересня 2020 року

В.о завідувача кафедри: *Ляхович О.О., к.е.н, доцент.*

Керівник ОП: *Мельник Л.М., к.е.н, доцент.*
Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № від “ ” 2020 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

Додається інформація, яка відображається в документі після розміщення його в цифровому репозиторії університету: № документа в ЕДО.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Спеціальність	<i>072 Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Рік навчання, семестр	<i>2, 3</i>
Кількість кредитів	<i>4,5</i>
Лекції:	<i>24 годин</i>
Практичні заняття:	<i>22 години</i>
Самостійна робота:	<i>89 годин</i>
Курсова робота:	<i>Ні</i>
Форма навчання	<i>Денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Залік</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Скаковська Світлана Степанівна, старший викладач кафедри фінансів та економіки природокористування

Вікіситет <https://cutt.ly/ThoTWuQ>

ORCID **0000-0002-3415-9613**

Як комунікувати s.s.skakovska@nuwm.edu.ua

тел. 067-382-88-03

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної *Даний курс орієнтований на опанування студентами*

дисципліни,
в т.ч. мета та
цілі

наукових основ розміщення і територіальної організації продуктивних сил регіонів України на базі закономірностей розвитку економіки.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів комплексного, просторового сприйняття економіки з позиції зростання ролі людського чинника в усіх сферах суспільного виробництва.

Використовуються такі методи викладання та технології: тренінги, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=5119>

Компетентності

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР26. Вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі та раціонального природокористування.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, здатність оцінювати ризики та приймати рішення, управлінські якості та інші.

Структура навчальної дисципліни

Зазначено нижче в таблиці

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно та якісно виконати завдання для самостійної роботи, вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом практичної перевірки та опитування. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань для самостійної роботи та опанування курсу, студент отримує такі **обов'язкові** бали:

- 20 балів за теоретичні дослідження;
- 20 балів за виконання розрахункових завдань;
- 20 балів за письмове опитування;

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів,есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. **Додаткові бали студентам також можуть бути**

зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 бали (10 балів), рівень 2 – 9 запитань по 0,6 бали (5,4 бали), рівень 3 – 1 завдання по 4,6 бали (4,6 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Вивченню даної дисципліни передують наступні дисципліни: <i>Державотворення в Україні, Історія та культура України, Мікроекономіка, Макроекономіка, Статистика</i>
Поєднання навчання та досліджень	Для вивчення даного курсу студентам необхідні знання з дисциплін: <i>Основи екології, Безпека життєдіяльності та цивільний захист</i> Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу. В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях (http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/).
Інформаційні ресурси	1. Законодавство України: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19 2. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/cg.htm 3. Законодавство у сфері регіонального розвитку. URL: http://old.csi.org.ua/?p=3183 4. Нормативно-правове забезпечення планування регіонального розвитку. URL: https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/normativno-pravove-zebezpechennya-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перескладання	<p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перездача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент <u>позбавляється подальшого права</u> здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту <u>знижується оцінка</u> у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
Вимоги до відвідування	<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/</p> <p>При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341</p> <p>Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita.</p> <p>Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, повинні мати зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми.</p>

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу буде оновлюватися щорічно з врахуванням змін законодавства України в державному регулюванні економічного розвитку регіонів та новітніх інструментів задля розробки стратегій сталого розвитку регіонів.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін в сфері банківської діяльності. За такої ініціативи студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу запрошуються працівники Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Рівненській області, Рівненської міської ради

Інтернаціоналізація

Електронні бібліотеки:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

Електронний каталог:

<http://nuwm.edu.ua/MySql/>

Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 24 год

Прак. 22 год

Самостійна робота 89 год

Лекційні та практичні заняття

Тема 1. Передумови виникнення та загальні відомості про економіку регіону

Кількість годин: лекції – 2 практ. - 1	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
Опис теми	Сутність поняття «економіка». Поняття «регіон», його економічний зміст та місія регіону. Наукові методи дослідження регіону. Література [1, 5, 9, 14]

Тема 2. Теоретична основа державного регулювання економічного розвитку регіонів

Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Опис теми	Місце регулювання економічного розвитку регіонів у діяльності держави і регіональних теоріях. Теорії розміщення як базові у регіональній економіці. Теорії регіонального росту. Теорії регіонального регулювання економічного розвитку регіонів. Література [1, 3, 5, 9, 10,14]

Тема 3. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку регіону

Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Опис теми	Економічне зростання як категорія економіки. Стратегічні і тактичні цілі сталого розвитку регіону. Сутність стратегії сталого розвитку регіону. Методи, принципи і організаційна структура управління регіональним розвитком. Економічне районування як метод регулювання територіальної організації господарства. Економічні та екологічні імперативи розвитку регіону. Моделі економічного розвитку. Література [1, 3, 5, 9, 10]

Тема 4. Економічний потенціал – його сутність і значення

Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	ПР26. Вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі та раціонального природокористування.
Опис теми	Загальна характеристика економічного потенціалу, структура та методичні

	<p>підходи до його оцінки. Характеристика природно-ресурсного потенціалу. Характеристика виробничо-технологічного потенціалу. Сутність і значення науково-технічного та інформаційного потенціалу. Сутність екологічного потенціалу.</p> <p>Література [4, 5, 6, 10, 13]</p>
Тема 5. Закономірності, принципи і фактори формування та розвитку економіки регіонів	
Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	<p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Опис теми	<p>Економічні закони регіонального розвитку та їхня сутність. Зв'язок закономірностей розміщення продуктивних сил і основних економічних законів. Об'єктивні умови та закономірності формування просторової організації економіки регіону (суспільний поділ праці, територіальний поділ праці, територіальна організація виробництва). Принципи і фактори розміщення продуктивних сил (консервативні і прогресивні фактори)</p> <p>Література [3, 4, 5, 6, 10, 13]</p>
Тема 6. Аналіз стану розвитку економіки регіону	
Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	<p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Опис теми	<p>Зміст і значення економічного аналізу. Оцінка факторів економічного розвитку регіону. Діагностика регіонального розвитку. Класифікація регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку. Правові основи розвитку регіонів.</p> <p>Література [1, 4, 13, 14]</p>
Тема 7. Господарський комплекс регіону, його структура і трансформація в ринкових умовах	
Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	<p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p>
Опис теми	<p>Економіка України як єдиний національний господарський комплекс. Особливості формування та розвитку господарського комплексу регіону, його структура і трансформація в ринкових умовах. Галузева структура економіки країни та регіону, тенденції її розвитку. Стратегія і тактика структурної перебудови економіки регіону. Виробничий потенціал господарства регіону і його розміщення. Поняття про інфраструктуру. Суть</p>

	та методологія оцінки економічного потенціалу господарського комплексу країни та регіону. Література [1, 3, 4, 7, 10,11, 12, 14]
Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал Рівненської області	
Кількість годин: лекції – 2 прак. - 2	ПР26. Вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі та раціонального природокористування.
Опис теми	Природні та матеріальні ресурси рівненського регіону: земельні, мінерально-сировинні, водні, лісові та рекреаційні ресурси; вторинна сировина і відходи виробництва. Соціально-економічний потенціал. Народонаселення та його значення в розвитку і територіальній організації господарства регіону. Чисельність населення. Регіональні особливості відтворення населення. Демографічні проблеми. Національний склад населення регіону. Урбанізація. Сучасні форми урбанізації Міське і сільське населення. Трудові ресурси регіону, зайнятість та ринок праці. Література [1, 3, 4, 8, 10, 13, 14]
Тема 9. Промисловість Рівненського регіону та тенденції розвитку	
Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	ПР26. Вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі та раціонального природокористування.
Опис теми	Стан і проблеми розвитку легкої промисловості. Тенденції розвитку деревообробної і целюлозно-паперової промисловості. Хімічна і нафтохімічна промисловість області. Харчова промисловість Рівненщини. Стан і проблеми розвитку промисловості будівельних матеріалів і енергетики області. Транспортний комплекс і зв'язок. Література [1, 2, 4, 7, 8, 11, 12]
Тема 10. АПК Рівненщини	
Кількість годин: лекції – 2 прак. – 2	ПР26. Вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі та раціонального природокористування.
Опис теми	Структурні складові та особливості територіальної організації АПК регіону. Рослинництво регіону. Тваринництво регіону. Проблеми та перспективи розвитку АПК Рівненщини. Література [1, 4, 5, 8, 10, 14]
Тема 11. Економічні зв'язки Рівненської області та її інтеграція в національні та світові структури	
Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	ПР26. Вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі та раціонального природокористування.
Опис теми	Зовнішньоекономічні зв'язки та зовнішньоекономічна діяльність Рівненщини. Внутрішні національні економічні зв'язки Рівненської області. Зміст і форми міжнародної економічної інтеграції. Економічна інтеграція рівненського регіону в європейську і світову культуру. Література [1, 10, 13, 14 ,15 ,16, 18, 21]
Тема 12. Проблемні питання економіки України та її регіонів	
Кількість годин: лекції – 2 практ. - 1	ПР 25. Застосовувати сучасні фінансові технології та новітні інструменти у сфері фінансів, банківської справи та страхування з метою аналізу фінансово-економічної діяльності держави, корпорацій та домогосподарств.
Опис теми	Глобалізація та її вплив на економіку регіонів. Децентралізація та її впливи. Самоврядування. Розвиток потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції. Література [1, 10, 13, 14]

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Заболоцький Б. Розміщення продуктивних сил України. К. : Академія, 2002. 368 с.
2. Зінь Е. А. Регіональна економіка: підруч. Київ : Професіонал. 2007. 528 с.
3. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика). К. : УФІМБ. 2002. 217 с.
4. Качан Є. П. Регіональна економіка: підручник за ред. Качан Є. П. Тернопіль : ТНЕУ. 2008. 800 с.
5. Манів З. О. Луцький І. М., Манів С. З. Регіональна економіка Львів : Магнолія. 2006, 2008. 638 с.
6. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України : за ред. С. Максименка. К. : Логос. 2000.
7. Сазонець І. Л. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. К. : ЦНЛ, 2006. 326 с.
8. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник. К. : Вікар, 2006. 396 с.
9. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Вікар, 2002. 374 с.
10. Соціально-економічна географія України : навч. посібник / за ред. проф. О. І. Шаблія. Вид. друге, перероб. і доп. Львів : Світ. 2000. 680 с.
11. Чернюк Л. Економіка регіонів (областей) України / навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2002. 650 с.
12. Чернюк Л. Розміщення продуктивних сил : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2002. 440 с.
13. Шевчук Л. Т. Регіональна економіка : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 319 с.
14. Джаман М. О. Теорія економіки регіонів : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2014. 384 с.